

Pieter Bruegel de Oude, *De volkstelling in Bethlehem* (1566)

Het raadsel van Kerst

God wordt mens. Zo zou je Kerst misschien kunnen samenvatten in drie woorden. Natuurlijk is dat abracadabra als je het letterlijk neemt. Net zoiets vreemds als een schilder die zijn schilderij wordt. Dat kan niet de bedoeling zijn. Toch is die vergelijking met een kunstenaar en zijn werk treffender dan we denken. Die rare metafoer zou ons wel eens kunnen helpen om die vreemde mysterietaal van Kerst enigszins te begrijpen.

Laten we beginnen met een ogenschijnlijk eenvoudige vraag: Wie is of was Picasso? Een mens van vlees en bloed? Of is Picasso vooral het werk dat hij achterliet? Als je deze beroemde Spaanse kunstenaar wilt leren kennen, kun je een vuistdikke biografie over hem lezen. Je zou ook een bezoek kunnen brengen aan kasteel Vauvenargues waar hij begraven ligt. Het is echter maar de vraag of je zo de echte Picasso zult ervaren. Want is de kunstenaar niet veel meer dan zijn leven of zijn lichaam? In wezenlijke vorm is Picasso belichaamd in zijn werk. Zoals *Guernica*, een paneel uit 1937 waarin hij zijn angst voor het fascisme en de emoties bij het bombardement op die stad op heel eigen wijze vereeuwigde. Of *Tête de femme* uit 1962, waarin hij zijn tweede echtgenote op uiterst persoonlijke wijze portretteerde. Kortom, de diepste kern van een kunstenaar vinden we niet in zijn biografie of op zijn begraafplaats, maar in het werk dat hij ons naliet.

Pablo Picasso, *Guernica* (1937)

In zekere zin geldt dat voor ons allemaal, ook al zijn wij geen kunstenaars. Worden we niet allemaal mens door de dingen die we doen, de indrukken die we achterlaten en de gebaren waarin we leven? Is mens-zijn niet vooral ‘mens-woorden’. Is mens-zijn niet vooral ‘mens worden’? Of nauwkeuriger gezegd: Is het niet niet vooral *mens worden in een concrete leefwereld*?

De menswording. Het is een hoofdthema van de christelijke verbeelding. God werd mens. God *wordt* mens. In mensen wordt het geheim geboren dat je de Levenskracht

met een hoofdletter zou kunnen noemen: het geheimenis van dit verbazingwekkend en verscheurd bestaan. Het is een godswonder. Maar het gebeurt. Levensecht: in u, jou en mij krijgt dat mysterie handen en voeten. En wat beklijft na onze dood is de kern, de ziel van ons bestaan.

Het is maar een manier om het te zien. Die raadselachtige symboliek van Kerst, die dieper gaat dan wat lichtjes en een groene boom. Het raadsel van Kerst is de incarnatie, de menswording van God in Jezus. Deze joodse mens liet ons zien dat godsdienst mensendienst is. Niet omdat hij vereerd wilde worden. Integendeel – Jeshua liet ons zien dat we om mens te zijn juist dienstbaar moeten worden aan elkaar. Omdat God mens werd.

Ik wens u allen een mooi en gezegend Kerstfeest!

ds. Karl van Klaveren

Kerstavond 2020 – Thema: ‘Eenvoud’

Op donderdagavond 24 december wijken wij dit jaar uit naar de Vrije School.

Aldaar kunnen wij met 30 mensen (inclusief muzikanten) samenkomen. Hiermee vervalt de eerdere aankondiging dat er in de Adventskerk twee avonden zouden zijn. Deelname is alleen mogelijk na bevestiging van inschrijving.

Inschrijving:

stuur jouw e-mail naar Saskia Stolwijk via zijndoorzien@hotmail.com en geef aan met hoeveel personen je komt. Saskia stuurt een e-mail ter bevestiging. Helaas – vol is vol...!

Adres Vrije School: Schansbos 5 te Zoetermeer

- Inloop vanaf 19.30 uur
- **Aanvang om 20.00 uur**
- Vrijwillige bijdrage
- Wij volgen de landelijke richtlijnen (RIVM)

Nadere informatie: Toon Vessies / M: 06-30398712

Eeuwigheidszondag 2020 verschoven naar 2021

Op 22 november van dit jaar stond Eeuwigheidszondag gepland in de Adventskerk. Door corona-maatregelen kon deze herdenkingsdienst helaas niet doorgaan. De overledenen van het afgelopen jaar zullen daarom worden herdacht in het volgend jaar – we doen dat in de Adventskerk op **zondag 21 november 2021**.

Overigens: wat is Eeuwigheidszondag eigenlijk? Het is de laatste zondag van het kerkelijk jaar. Deze zondag wordt in andere kerken ook wel Voleindingszondag of Gedachteniszondag genoemd. Op deze zondag herdenkt men de mensen die zijn gestorven in het afgelopen kerkelijk jaar. Na Eeuwigheidszondag begint het kerkelijk jaar opnieuw met Advent, een periode van verwachting waarin we uitzien naar de toekomst. De cirkel is daarmee rond.

Hoe verloopt dat kerkelijk jaar? Via Kerst op 25 december, het feest van Epifanie, Pasen aan het begin van het voorjaar en vijftig dagen later Pinksteren loopt het kerkelijk jaar rond het einde van de maand november uit op Eeuwigheidszondag. Op zondag 28 november 2021 begint dan het daaropvolgend nieuwe kerkelijk jaar beginnen. Dan is het weer Eerste Advent.

Eeuwigheidszondag is overigens niet een heel oude traditie. De wortels ervan liggen in de negentiende eeuw. De protestantse koning Frederik Willem III van Pruisen bepaalde in 1816 dat deze dag in zijn gebied een ‘algemeen christelijk feest ter herinnering aan de overledenen’ moest zijn. Zo werd deze zondag in protestantse kring een tegenhanger van het rooms-katholieke Allerzielen, dat de eigenlijke oorsprong vormt van de gewoonte om de overledenen te gedenken rond het einde van het kerkelijk jaar. In de rooms-katholieke kerk doet met dat op 1 en 2 november: Allerheiligen en Allerzielen.

Het lijkt geen toeval dat we in diezelfde tijd het feest van Halloween aantreffen. De katholieke kerk had de gewoonte aan te sluiten bij heidense gebruiken. Zo adopteerde Rome niet alleen de gewoonte van het midwinterfeest, dat werd gevierd op 25 december en oorspronkelijk een zonnewendefeest was ter ere van de god Mithras. Ook deze dag waarop de doden werden herdacht, lijkt in een christelijk aangepaste vorm te zijn ‘geadopteerd’.

Van oorsprong was Halloween een Keltisch feest. Volgens de Keltische kalender begon het nieuwe jaar niet op 1 januari, maar op 1 november. Daarom was 31 oktober een soort ‘oudejaarsavond’. De oogst was dan binnen en dus was er tijd (en geld) voor een dagje vrij. En bovendien waren er genoeg groenten om het huis mee te versieren (vandaar de pompoen). Op de avond van Halloween namen de Kelten afscheid van het verleden. In de negentiende eeuw emigreerden veel Ieren en Schotten (nazaten van de Kelten) naar de Verenigde Staten en namen het feest van Halloween met zich mee.

Bij Allerzielen en Allerheiligen, maar ook op Eeuwigheidszondag, ligt het accent anders dan bij Halloween, niet op de dood, maar op het leven. Het is een gedachteniszondag van de overledenen, maar wel in het licht van de voleinding, de eeuwigheid – wat niets anders is als de gedachte dat de liefde sterker is dan de dood. Hoe je je dat ook mag voorstellen.

Donker en licht

Licht

de duisternis in gedragen,
verdrijft niet alle duisternis,
maar vermindert wel haar macht.

Liefde

de duisternis in gedragen,
verdrijft niet alle haat,
maar tast wel haar tanden aan.

Hoop

de duisternis in gedragen,
verdrijft niet alle wanhoop,
maar ontmantelt haar wel.

Vrede

de duisternis in gedragen,
verdrijft niet alle oorlog,
maar zet wel een andere toon.

Troost

de duisternis in gedragen,
verdrijft niet alle verdriet,
maar verlicht het wel.

Verbondenheid

de duisternis in gedragen,
verdrijft niet alle eenzaamheid,
maar verlicht haar wel.

Blad en website van ‘Kerk in Zoetermeer’

Het plaatselijk blad ‘Kerk in Zoetermeer’ geeft informatie over vele kerkelijke activiteiten en onderwerpen in Zoetermeer. In het komende nummer staat o.a. een artikel over ‘Van waar die Moor’, dat is geschreven door Marcia Boeijinga in het kader van ‘Drie Koningen’ vanuit kunsthistorisch oogpunt.

‘Kerk in Zoetermeer’ beschikt over een eigen internetsite: www.kerkinzoetermeer.nl

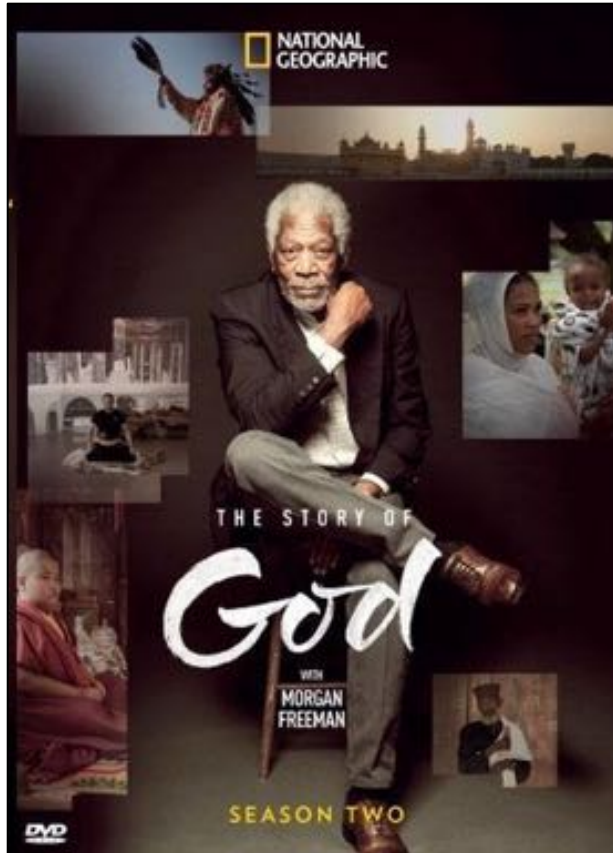
Hierop is veel actuele informatie over de Zoetermeerse kerken te vinden.

Als u geïnteresseerd bent in een abonnement op dit blad, dan wordt er een vrijwillige bijdrage gevraagd. Daarbij geldt de richtlijn

van € 22,00 voor 10 nummers; men kan zich aanmelden via het volgende e-mailadres: info@kerkinzoetermeer.nl

Update van het jaarprogramma

De corona heeft het nodige roet in het eten gegooid in de eerste helft van ons seizoen. Het programma kon maar gedeeltelijk doorgang vinden. Van de kring ‘Filosofen over de tien geboden’ willen we de afgelaste bijeenkomsten van november en december inhalen aan het begin van 2021. Welke data dat zijn zal worden besproken met de groep op 18 januari als de filosofiekring aan een nieuw boek begint: *Waarom de wereld niet naar de knoppen gaat*. De afgelaste lezing van Sophie Oosterwijk over ‘Maria Magdalena in de beeldende kunst’ zal in het nieuwe seizoen opnieuw worden geprogrammeerd. Het bezoek aan de tentoonstelling ‘Besmet’ is definitief afgelast, omdat een aantal belangstellenden er al geweest is. De gemiste afleveringen van ‘The Story of God’ zullen worden ingehaald op de al geplande data in februari en maart, waardoor de inhoud opschuift. Ja, het zijn ingewikkelde tijden. We hebben daarom maar niet te veel overhoop gehaald en onderstaand programma grotendeels gelijk gelaten aan wat eerder is aangekondigd in ons jaarprogramma.

THE STORY OF GOD

Morgan Freeman op zoek naar God

Op Netflix is een documentaire-serie te zien die niet alleen de moeite waard is om te bekijken, maar ook om te bespreken: The Story of God. In deze serie voert acteur Morgan Freeman ons langs de vele religies op aarde, maar onderzoekt ook de antwoorden die de wetenschap zou kunnen geven op de grote levensvragen. Veelal zijn ervaringen uit zijn eigen leven aanleiding om op zoek te gaan. Alle grote vragen komen aan bod: Waar komt de wereld vandaan? Is er leven na de dood? Is er zoiets als God? Hoe moet je het kwaad zien in de wereld? Bestaan er wonderen? Morgan Freeman reist de hele wereld over en bezoekt opgravingen die ons vertellen over vooroudergeloof,

hindoeïstische tempels, heilige plaatsen van de Maya's, maar ook laboratoria waarin men de hersenen onderzoekt om te zien of religieuze ervaringen daar zijn te traceren.

In de eerste maanden van 2021 willen we de volgende twee afleveringen laten zien van deze documentaire serie:

1 februari – ‘Beyond death’ (over leven na de dood)

1 maart – ‘Who is God?’ (over beelden en ervaringen van God)

Omdat de twee eerdere bijeenkomsten van 12 oktober en 9 november geen doorgang konden vinden hebben we de thematiek van deze twee afleveringen doorgeschoven naar de bijeenkomsten van 1 februari en 1 maart – in de hoop dat we ze wel kunnen zien en bespreken. Mocht dat niet zo zijn dan krijgt u per e-mail bericht.

Datum: op bovengenoemde data in de kerkzaal op groot scherm te zien

Plaats: Adventskerk, Julianalaan 3

Tijd: om 20.00 uur

Kosten: vrijwillige bijdrage voor thee of koffie

Informatie: Karl van Klaveren, tel. 06-11041992

LEVEN IN AANDACHT

Boeddhistisch-christelijke meditatie

Elke eerste zaterdagochtend van de maand een uur meditatie voor beginners en gevorderden. Veel mensen denken dat meditatie een je terugtrekken uit de wereld is. Ten onrechte, want het is een levenswijze die je juist leert te genieten en vredig aanwezig te zijn bij alles wat je doet en laat. Boeddhistische meditatie en christelijke levensbeschouwing bieden steeds meer mensen een manier om vanuit betrokkenheid helder in de wereld te staan. Tijdens dit uur worden enkele lange momenten van stilte afgewisseld met het zingen van enkele mantra's, een ontspanningsoefening en een korte overweging. Er is aandacht voor goed zitten vanuit bewuste concentratie op lichaam en ademhaling. Na afloop is er gelegenheid tot het drinken van een kopje thee. De meditaties worden gegeven door Saskia Stolwijk (lichaamsgericht therapeut) en Toon Vessies (geestelijk verzorger). Er wordt een vrijwillige bijdrage gevraagd voor het gebruik van de kerk.

Data: elke eerste zaterdag van de maand (t/m 5 juni en ook op Stille Zaterdag 3 april)

Tijd: om 9.30 uur, inloop vanaf 9.15 uur

Plaats: Adventskerk, Julianalaan 3, Zoetermeer

Kosten: vrijwillige bijdrage voor koffie en thee

Informatie: Saskia Stolwijk en Toon Vessies, tel. 06-30398712

GAAT DE WERELD NAAR DE KNOPPEN?

Kritisch nadenken over de crises van deze tijd

Nog nooit leefden we zo lang, waren we zo welvarend en zo vreedzaam als vandaag. Kan dit mooie liedje blijven duren? Doemdenkers verkondigen dat we op de rand van de afgrond staan, cultuurpessimisten beweren dat onze moderne samenleving aan een diepe malaise lijdt. In *Waarom de wereld niet naar de knoppen gaat* breekt de Vlaamse wetenschapsfilosoof Maarten Boudry een lans voor een hoopvollere manier van denken. Hij houdt onze doembeelden over het klimaat, de islamisering, het racisme en de sociale ongelijkheid tegen het licht, evenals onze wanhoop over de westerse mens. Cultuurpessimisme kan leiden tot fatalisme in plaats van oplossingsgerichte innovatie en daadkracht. In deze filosofische leeskring willen we Boudry's goed onderbouwde bespiegelingen kritisch bespreken. Zijn we te pessimistisch? Of houdt onze bezorgdheid ons juist scherp?

18 januari – Cultuurpessimisme, waarom? (p. 21-68)

15 februari – Maakt vooruitgang gelukkig? (p. 7-20, 141-167 en 283-296)

15 maart – Racisme, de uitwisbare erfzonde (p. 69-109)

19 april – Neoliberalisme en de ongelijke verdeling (p. 111-140 en 169-190)

10 mei – Islamitisering als dreiging (p. 191-227)

7 juni – Ecologisch doemdenken (p. 229-282)

Data en tijd: op bovengenoemde data in de kerkzaal in plaats van de kleine zaal; er is een middagkring (15.00 uur) en een avondkring (20.00 uur) waaruit u kunt kiezen

Plaats: Adventskerk, Julianalaan 3, Zoetermeer

Kosten: 5,00 voor niet-leden en gratis voor leden

Informatie: Karl van Klaveren, tel. 06-11041992

DE KRANT OP TAFEL

Gesprekskring over actualiteit

In deze gesprekskring wordt de deelnemers gevraagd om thuis stukjes uit de krant te knippen en mee te nemen voor een gezellige discussie (we maken nooit ruzie over politiek!) over de actualiteit. Vóór de koffie inventariseren we de oogst. Na de pauze gaan we met elkaar in gesprek.

De praktijk leert dat we zo al het belangrijke nieuws bespreken. Overigens mag u ook iets meebrengen uit uw persoonlijk leven, zoals een geboortekaartje of een foto. Ook daarover kunnen we in gesprek gaan. De kring is bedoeld om elkaar te ontmoeten bij een kop koffie of thee en wordt al jaren zeer gewaardeerd door de deelnemers. Sluit u gerust aan! Hoe meer zielen...

Data en tijd: elke laatste maandag van de maand om 15.00 uur (25 januari, 22 februari, 29 maart, en 26 april); in december is er geen bijeenkomst. We komen bijeen in de kerkzaal in plaats van de kleine zaal.

Plaats: Adventskerk, Julianalaan 3

Tijd: 15.00 uur

Kosten: vrijwillige bijdrage voor thee of koffie

Informatie: ds. Karl van Klaveren, tel. 06-11041992

VRIJZINNIG EN GROEN

Lezing van theoloog Rick Benjamins

Is de klimaatcrisis waarin we verkeren het gevolg van bijbelse theologie? Is het de consequentie van woorden zoals ‘Wees vruchtbaar en onderwerpt de aarde’? In haar boek *Groene theologie* stelt Trees van Montfoort dat kerk en christendom de uitbuiting van de aarde eeuwenlang hebben bevorderd door de mens te centraal te stellen en boven de natuur te verheffen. Deze bewering hoor je vaker vanuit de zogenaamde eco-theologie. Deze scherpe kritiek lijkt ook vrijzinnige theologie te raken, want daarin werd de mens boven de natuur gesteld – het antropocentrisme. In *Groene theologie* pleit Trees van

Monfoort ervoor om de mens meer te zien als onderdeel van de natuur. Ook in de Bijbel vindt je aanzetten voor een dergelijke visie: de mens werd met de dieren geschapen op de zesde dag en was vegetariër in het paradijs. In deze lezing zal prof. dr. Rick Benjamins proberen om de waarde en eenzijdigheden van zowel de vrijzinnige als een groene theologie te belichten. Mensen kunnen zich niet straffeloos van de natuur afzonderen en losmaken, maar hebben in de natuur wel een aparte plek omdat zij over de natuur kunnen nadenken en morele verantwoordelijkheid dragen. Om een goede balans te vinden tussen vrijzinnig en groen, is het nodig om een scherper beeld te krijgen van 'mens' en 'natuur' en hoe die twee begrippen in de afgelopen tweehonderd jaar (steeds heel verschillend) zijn ingevuld. Rick Benjamins is bijzonder hoogleraar vrijzinnige theologie vanwege de VVP. Verder organiseert hij jaarlijks ‘De Vrijzinnige Lezing’, die belangrijke en vernieuwende vrijzinnige theologen onder de aandacht wil brengen.

Datum: maandag 8 maart

Plaats: Adventskerk, Julianalaan 3

Tijd: 20.00 uur

Kosten: 7,50 euro voor niet-leden en 5,00 euro voor leden, incl. consumpties

Informatie: Jenny Sulkers, tel. 06-10838222

Activiteiten VCGZ

De activiteiten staan gepland onder voorbehoud van corona-maatregelen. In dit seizoen zullen de activiteiten plaatsvinden in de grotere kerkzaal om afstand te kunnen garanderen zolang dat nodig is. U hoeft zich niet aan te melden voor de kringen of lezingen, maar het is wel zo dat er niet meer dan 15 tot 17 mensen tegelijk in de kerkzaal kunnen. Niettemin is het niet nodig om u op te geven, omdat de opkomst voor de activiteiten meestal de 15 mensen niet overschrijdt.

<i>Dag</i>	<i>Datum</i>	<i>Activiteit</i>	<i>Locatie</i>	<i>Tijdstip</i>
Maandag	14-12-20	Filosofen over de tien geboden	Adventskerk AFGELAST	15.00 uur AFGELAST
Maandag	14-12-20	Filosofen over de tien geboden	Adventskerk AFGELAST	20.00 uur AFGELAST
Donderdag	24-12-20	Meditatie op Kerstavond	Vrije School Schansbos 5 Zoetermeer	20.00 uur aanvang (inloop vanaf 19.30 uur)
Zaterdag	02-01-21	Leven in aandacht	Adventskerk	09.30 uur
Maandag	18-01-21	Gaat de wereld naar de knoppen?	Adventskerk	15.00 uur

Maandag	18-01-21	Gaat de wereld naar de knoppen?	Adventskerk	20.00 uur
Maandag	25-01-21	Krant op tafel	Adventskerk	15.00 uur
Maandag	01-02-21	The Story of God?	Adventskerk	20.00 uur
Zaterdag	06-02-21	Leven in aandacht	Adventskerk	09.30 uur
Maandag	15-02-21	Gaat de wereld naar de knoppen?	Adventskerk	15.00 uur
Maandag	15-02-21	Gaat de wereld naar de knoppen?	Adventskerk	20.00 uur
Maandag	22-02-21	Krant op tafel	Adventskerk	15.00 uur
Maandag	01-03-21	The Story of God	Adventskerk	20.00 uur
Zaterdag	06-03-21	Leven in aandacht	Adventskerk	09.30 uur

Maandag	08-03-21	Lezing 'Vrijzinnig en groen'	Adventskerk	20.00 uur
Maandag	15-03-21	Gaat de wereld naar de knoppen?	Adventskerk	15.00 uur
Maandag	15-03-21	Gaat de wereld naar de knoppen?	Adventskerk	20.00 uur
Maandag	29-03-21	Krant op tafel	Adventskerk	15.00 uur
Zaterdag	03-04-21	Leven in aandacht	Adventskerk	09.30 uur

Kerkdiensten VCGZ

In de regel zijn er twee kerkdiensten per maand, meestal op de 2e en op de 4e zondag van de maand. De kerkdiensten beginnen om 10:30 uur, tenzij een ander tijdstip wordt vermeld in het rooster. In verband met de corona-crisis is er een beperkt aantal plaatsen beschikbaar in de kerk. Daarom dient u zich van te voren aan te melden via het volgende e-mailadres: secretaris@vcgz.nl, of indien dat niet mogelijk is via het telefoonnummer van de secretaris: 079-3520430.

<i>Datum</i>	<i>Voorganger</i>	<i>Organist</i>	<i>Hvd</i>	<i>Deurdienst</i>
13-12-20	Da. M. van Zoest	Dhr. W. Ruitenber	Dhr. W. Visser	Nog in te vullen
20-12-20	Geen dienst			
24-12-20 20:00 uur in de Vrije School, Schansbos 5 Zoetermeer	Kerstavond Meditatie Dhr. T. Vessies en Mw. S. Stolwijk	Muziek ensemble	N.v.t.	N.v.t.
25-12-20 10:30 uur	Eerste Kerstdag Ds. K. van Klaveren	Dhr. J. Dekkers	Dhr. W. Visser	Nog in te vullen
03-01-21	Geen dienst			

10-01-21	Ds. K. van Klaveren	Nog in te vullen	Dhr. T. Vessies	Nog in te vullen
17-01-21	Geen dienst			
24-01-21	Ds. E. Cossee	Nog in te vullen	Dhr. W. Visser	Nog in te vullen
31-01-21	Geen dienst			
07-02-21	Geen dienst			
14-02-21	Ds. K. van Klaveren	Nog in te vullen	Dhr. W. Visser	Nog in te vullen
21-02-21	Geen dienst			
28-02-21	Da. M. Driessen	Nog in te vullen	Dhr. W. Visser	Nog in te vullen
07-03-21	Geen dienst			
14-03-21	Ds. K. van Klaveren	Nog in te vullen	Dhr. T. Vessies	Nog in te vullen
21-03-21	Geen dienst			

28-03-21	Palmzondag Ds. P. Wilbrink	Nog in te vullen	Dhr. W. Visser	Nog in te vullen
01-04-21 19:30 uur	Witte Donderdag Avondmaal Dhr. T. Vessies	Nog in te vullen	Dhr. W. Visser	Nog in te vullen
04-04-21 10:30 uur	Pasen Mw. N. Verburg	Nog in te vullen	Dhr. W. Visser	Nog in te vullen

Het gedicht op pagina 6
is van de hand van Marinus van den Berg
en ingezonden door Toon Vessies

Eindredactie van de nieuwsbrief:
Karl van Klaveren en Jolande Annema

Website van de VCGZ Adventskerk:
www.vcgz.nl

Bankrekeningnummer van de VCGZ:
NL 07 INGB 0003 1665 56